

קול צופיין

קול צפ"ר נשאו קול יחדו ירגנו

גיליון מס' 1247

אחרי קדושים פ"ה השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

הנשים שעומדות אחרי הלוחמים

אסיר משוחרר שהפך לאויב

שחררנו את גדול אויבינו – נגד מה שאמרה תורה

הרב יצחק עטיה משדרות פרסם חוברת ובה מנה רשימה של דברים שבהם המלחמה שלנו היום דומה למלחמת דבורה. אחד הדברים השווים בין המלחמה של דבורה למלחמה שלנו היא העובדה שגדול האויבים של ישראל בימים ההם היה יבין מלך כנען, הוא היה בבית הכלא שלנו, שחררנו אותו והבאנו על עצמנו את המלחמה. בדיוק הסיפור שהיה לנו עם השייך אחמד יאסין ועם יחיא סינוואר. הפך ממה שהתורה מלמדת אותנו שצריך לעשות. חשבנו שאנחנו מבינים את המציאות יותר טוב מאלוקים, והיא טפחה על פנינו.

יבין אוסף את כל הכנענים למלחמה בישראל

סיסרא הוא שר הצבא של יבין שבספר יהושע הוא נקרא מלך חצור, ובספר שופטים הוא גדול להיות המלך של כנען כולה. גם כשיבין היה מלך רק של חצור הוא גילה תכונות מנהיגות וכינס את כל העמים למלחמה על ישראל. "וַיְהִי כַשְׁמֹעַ יבין מֶלֶךְ חָצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל יוֹבָב מֶלֶךְ קִדּוֹן וְאֶל מֶלֶךְ שְׁמֶרוֹן וְאֶל מֶלֶךְ אַכְשָׁף: וְאֶל הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מִצְפּוֹן בְּהָר וּבְעֶרְבָה נֶגֶב כְּנָנוֹת וּבַשְּׁפֵלָה וּבְנַפְוֹת דּוֹר מִיָּם וכו' " (יהושע יא).

את מלך חצור הכה בחרב, ומתושבי חצור לא הותיר כל נשמה

יהושע נלחם בו ומנצח "וַיִּלְכְּדוּ אֶת חָצוֹר וְאֶת מֶלְכָּהּ הִכָּה בְּחַרְבַּי כִּי חָצוֹר לְפָנַי הָיָה רֹאשׁ כָּל הַמְּמַלְכוֹת הָאֵלֶּה". לעומת ההכאה בחרב של מלך חצור הוא משמיד את העם היושב בחצור "וַיִּכּוּ אֶת כָּל הַנָּפֶשׁ אֲשֶׁר בָּהּ לְפָנַי חָרַב הַחֶרֶם לֹא נֹתַר כָּל נֶשְׁמָה וְאֶת חָצוֹר שָׂרְףָה בָּאֵשׁ". מכאן למדו חלק מהמפרשים כי יבין מלך חצור הוכה במלחמה ההיא אבל לא נהרג. כנראה נפצע קשה ואחר כך התרפא, השתקם וחזר לנקום בישראל מעמדה של מלך כנען.

דבורה שעומדת אחרי ברק

בפרע פְרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל בְּהַתְנַדֵּב עִם בְּרָכּוֹ ה'

השבוע מתגייסים עשרות אלפי לוחמים למלחמה ברצועת עזה. רוב הלוחמים לחמו כבר מאות ימים, נמצאים בסבב רביעי או חמישי של מילואים. משרתים ומגוינים על עם ישראל תוך כדי סכנת נפשות. זה לא קל, אבל אין שום ספק שהם כותבים פרק חשוב בהיסטוריה של עם ישראל. וכפי שזה נראה היום הלוחם הישראלי נותן כוח מוסרי לארה"ב ולמדינות אחרות להילחם ולהכריז את הרוע העולמי. אשריהם ואשרי חלקם.

הנשים שעומדות אחרי הלוחמים

מאחרי כל הלוחמים הללו נמצאות נשים בבית שנושאות לא רק בעול, אלא שותפות מלאות במעשה. במלחמת דבורה וברק אנחנו לומדים על התפקיד המרכזי של הנשים במלחמה, נתינת כח. כך דבורה נותנת כח לברק לצאת למלחמה "הֲלֹא צָוָה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ וּמִשְׁכַּת בְּהַר תְּבוּר" (שופטים ד ו). ברק יודע שבלעדיה אין ניצחון ואומר לה "אם תלכי עמי וְהִלַּכְתִּי וְאִם לֹא תִלְכִּי עִמִּי לֹא אֵלֶיךָ". הוא ידע כי בלי הנשים שיתנו את העורף הרוחני החזק - הלוחמים שלו לא יוכלו לנצח.

בהתחזק השיר תתגבר התשועה

דבורה יודעת את המשמעות של השירה שלה לניצחון המלחמה. שירה שמבטאת אמונה ובטחון. לכן היא מעוררת את עצמה כמה וכמה פעמים לשיר. "עוֹרֵי עוֹרֵי דְבוּרָה עוֹרֵי עוֹרֵי דְבָרַי שִׁיר קוֹם בְּרַק וְשִׁבְרָה שְׁבִיבָה בֵּן אֲבִינֵעָם". היא מבינה שהשיר שלה בבית הוא קריטי לניצחון של הלוחמים בשדה הקרב.

המפרשים אומרים כי היא מבינה ש"בהתחזק השיר תתגבר התשועה" (מצודות) ככל שהיא תשיר יותר בשמחה, ככל שהציבור כולו יהיה יותר בשמחה, ככל שהוא יודע יותר שה' מסייע להם מן השמים - כך תתגבר רוח הלוחמים במלחמתם ותתגבר הישועה. וכמו שהיה במלחמה ההיא, כך אנו רואים בימינו את התפקיד המכריע של הנשים בנצחון במלחמה.

יבין עולה ממזרחת מלך הצור למלך כל מלכי כנען

"וַיִּמְכְּרוּם ה' בְּיַד מֶלֶךְ כְּנָעַן אֲשֶׁר מֶלֶךְ כְּנָעַן וְשֵׁר צָבָאוֹ סִיכָרָא הוּא יוֹשֵׁב בְּחֶרְשֵׁת הַגּוֹיִם". חרושת הגוים היא עיר מרכזית. "במלאכת גוים רבים שבנאוה כי השתדלו בנינה שתהיה חוקה מפני ישראל" (רלב"ג שופטים ד ב). כשהוא יוצא למלחמה - זו לא מלחמה פרטית, ולכן המלכים שאיתו לא מבקשים תשלום "צָבָאוֹ מֶלְכִים נִלְחָמוּ, אִזּוּ נִלְחָמוּ מֶלְכֵי כְּנָעַן בְּתַעֲנֵף עַל מִי מִגְדוֹ, בְּצַעַע כְּסָף לֹא לִקְחוּ".

איך נשאר יבין מלך הצור חי?

המצודות מסביר שאחרי הנצחון של יהושע על יבין מלך הצור וכל המלכים שאיתו הוא משאיר אותו בחיים פצוע ומוכה. "כי אחר שלכדו, שלהו נפש" (מצודות שופטים ד ב). יבין לא הולך לביתו הוא שומר איבה לישראל (מלבי"ם). מארגן את כל מלכי כנען בחרושת הגוים, מכין כלי נשק לרוב כדי לנקום על ההשפלה הגדולה שעשו לו ישראל. השנים הרבות שעברו מאז המלחמה היא לא הקוה הרצון הגדול של יבין ומלכי כנען לנקום נקמה אכזרית בישראל.

שומר איבה לישראל - ומציק להם בחוקה

יבין המשוחרר בונה ביחד עם מלכי כנען תִּשְׁעָ מֵאוֹת רֶבֶב בְּרָזָל בחרשת הגוים ובאמצעותם "לחץ את גני ישראל בְּחֶזֶק עֲשָׂרִים שָׁנָה". עשרים שנה חלפו מאז שישאר ויתרה על רצועת עזה ונתנה אותה לערבים התנתקות שהוצעה על ידי אריאל שרון בשנת 2003. מאז בנו שם הערבים מדינת טרור שמטרתה המוצהרת היא להשמיד את ישראל. ירו אלפי טילים על ערי ישראל. תקפו מוצבים, חטפו חיילים, חפרו מנהרות לתוך הישובים הישראליים.

המעשים הללו גררו את ישראל לשורה ארוכה של מבצעים. גשם ראשון. גשמי קיץ. חורף חם. אתגר כפול. עופרת יצוקה. צוק איתן, שומר החומות וחרבות ברזל. מחיר יקר מידי על הטפשות ביותר על ארץ ישראל ובאמונה מטופשת שהאויבים שלנו יחליפו את עורם ויהפכו להיות אוהבי ישראל.

"הַיְהִיפֹךְ פִּשְׁי עוֹרוֹ וְנָמַר חֶבְרָתָיו גַּם אֶתֶם תּוֹכְלוּ לְהִיטִיב לַמְדֵי הָרַע" (ימיהו יג). אויבנו המשוחררים לא הפכו להיות שגרירים של רצון טוב. הם לא הכירו לנו טובה שריאנו אותם. הם שמרו לנו איבה והפכו להיות גדולי הרוצחים של טובי בנינו ובנותינו.

נבואה שהוצרכה לדורות נכתבה

אם היינו לומדים את התנ"ך - היינו ניצלים מהטבח בשמחת תורה

חכמינו אמרו שכל הנבואות שנכתבו בתנ"ך הוצרכו לדורות. אם היינו לומדים את החכמה שמופיעה במלחמת דבורה ביבין מלך הצור - היינו ניצולים מהטבח הנורא של שמחת תורה. היינו מבינים שיחיא סינאר ואחמד יאסין יתהפכו להיות האויבים היותר גרועים של עם ישראל. היינו חוסכים סבל רב של פצועים והרוגים וחטופים שסובלים עד היום במנהרות החמאס.

הזוהרנו מראש בתורה לא לתת לנכרים נחלה בארץ ישראל

השחרור היה חלק מהטעות גדולה שהתורה מזהירה מפניה. "ואם לא תורישו את ישיבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשפכים בעיניכם ולצנינים בצדיכם. וצרו אתכם על הארץ אשר אתם ישיבים בה" (במדבר לג נה). אתם תחשבו שאם תשאירו חלק מארץ ישראל בידי הגוים הם ירתו אתכם ברית שלום. אבל הם יציקו להם ותצטרכו לגרות להגן על עצמכם מפניהם (רש"י). וזה פירושו "ולצנינים בצדיכם".

יהיו לכם עיניים ולא תראו חומדים את כל ארצכם

הפסוק אומר שהם יצרו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה. הסביר אור החיים הקדוש כי הם גם "חזיקו בחלק מהארץ שלא זכיתם בו" ולא עוד אלא ש"חלק זכיתם בו אתם וישבתם בו, וצרו אתכם על חלק שאתם יושבים בו, לומר קומו צאו ממנו". למרות חכמתכם הרבה הם יעשו מעשים "להטעות אתכם ולא תראו ולא תבינו, כמו כי השחד יעור פקחים" (רמב"ן).

בחצור - רכב עץ, בחרשת הגוים - רכב ברזל

מי שקורא את הפסוקים רואה שיבין המשוחרר מתחזק לא רק בהיקף מלכותו אלא בסוג הנשק שלו. בחצור היו לו רכבי עץ, וה' מצווה את יהושע "ואת מִרְכַבְתֵּיהֶם תִּשְׂרֹף בְּאֵשׁ". בחרושת הגוים יוצרים 900 מרכבות ברזל שאי אפשר לשרוף אותם. כך ממש היה עם המחבלים שבתחילה ירו עלינו קאסמים מצניורות שהוסבו לטילים לא מדויקים. אחרי השחרור הם השתכללו לנשק קטלני ומזיק שגרם לעם ישראל הרבה מאוד נזקים.

בתקופה היא לא ידעו בני ישראל להתמודד עם רכבי הברזל של הכנענים עד מלחמת דבורה. בני יוסף מקבלים נחלה בהר ולא בעמקים בגלל שלכנענים יש רכב ברזל "כי תוריש את הפנעני כי רֶבֶב בְּרָזָל לוֹ כִּי חָזַק הוּא" (יהושע יז). גם בני יהודה לא יכולים מול רכב ברזל של הכנענים. "וַיְהִי ה' אֶת יְהוּדָה וַיִּרֶשׂ אֶת הָהָר כִּי לֹא לְהוֹרִישׂ אֶת יִשְׂבֵי הָעֵמֶק כִּי רֶבֶב בְּרָזָל לָהֶם" (שופטים ט).

משקיעים את כל מה שיש להם בנשק נגד ישראל

יבין מלך כנען וכל הגוים שאיתו משקיעים את כל כוחם רק בבניית נשק כנגד הישראלים. הם בונים מספר עצום של מרכבות ברזל. די אם נזכור כי למצרים היו רק שש מאות רכב ברזל כשרדפו אחרי בני ישראל בים סוף, כאן היו תשע מאות רכבי ברזל שבזכותם יכלו הכנענים לשלוט ולהציק לישראל "וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' כִּי תִשָּׁע מֵאוֹת רֶבֶב בְּרָזָל לוֹ וְהוּא לִחְזַץ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֶזֶק עֲשָׂרִים שָׁנָה".

חכמינו אמרו שהלחץ החזק היה בעיקר במילים. הם ניסו לשבור את העוצמות הרוחניות שלנו. לכן הם משפילים את ישראל בחירוף גידופין (ויקרא רבה ז) בדברים המנקיטים. בקלות על הגדר, בהשפלות של חיילים. בתמונות ובסרטים ששופרים את הלב. עד שקמנו עליו ועל צבאו וחיסלנו אותם עם סיוע גדול משמיים.

יבחר אלהים חדשים - לא צריך נשק, רק מיגון

ארון ברית ה' בראש הלוחמים

דבורה מספרת איך הגענו למצב העגום הזה שבו יבין הצליח לשלוט עלינו עשרים שנה ולהציק לנו. הרי כבר כבשנו אותם בתקופת יהושע כשארון ה' היה הולך לפני המחנה. כשארבעים אלף חלוצי צבא מראובן גד וחצי שבט המנשה באו לעזור לאחיהם, נלחמו ניצחו, כבשו את הארץ והטילו מורא על יושביה (יהושע ד יב).

בתחילת ספר שופטים עם ישראל סוטה מהדרך. "יבחר אלהים חדשים איך לָחֵם שְׂעָרִים מִגֹּן אִם יִרְאֶה וְלָמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל" יש לו ערכים חדשים מוקדמים יותר מהערכים המיושנים של יהושע ומשה. במקום להילחם בכנענים הישראלים החדשים כורתים אותם ברית. הם מסבירים כי זה לא מוסרי לכבוש את הארץ מהכנענים. בעידן השלום החדש צריך להפסיק לייצר נשק, ולהתאמן עליו. "מִגֹּן אִם יִרְאֶה וְלָמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל".

מיסקלקולציה גורמת למלחמה בשערי הישובים

כולנו שמענו והודענו מההוראה שנתן ראש השב"כ בליל שמחת תורה לפני הפלישה לכל יחידות צה"ל. תסתירו את הנשקים כדי לא להרגיז את הערבים. תרחיקו את החיילים עם הנשק מהגבול. תרחיקו את הטנקים מהגבול. שהעוטים לא יראו שום נשק, שהערבים לא יתרגו ויפתחו במלחמה.

כל זה קורה כשהיה ברור לכל מי שענינו בראשו כי הערבים הולכים לפרוץ למדינת ישראל. כל אחד מתפלא מאיפה הטיפשות הקיצונית הזו. מאיפה בא עיוורון כל כך גדול לאנשים כל כך חכמים? התשובה כתובה בתורה, כשאתה נותן לערבים לחיות בארץ ישראל אתה נכנס מדעת למקום שבו מתקיים כך "עיניים להם ולא יראו, אוזניים להם ולא יאזינו".

יבחר אלהים חדשים - איך לָחֵם שְׂעָרִים

כשבחרים ערכים חדשים וזונחים את הערכים של עם ישראל - יוצרים עיוורון שמביא את הרוצחים לפתחי הבתים ולפתחי הישובים. מביא אותם לישובים שאין להם מגן. רק במקומות שלא הגיעה ההוראה הנוראה של ראש השב"כ, או

אוהבי ה' הם אוהבי ישראל. עליהם נאמר שהם יהיו כצאת השמש בגבורתו. ומהי גבורת השמש? הימים שנאמר בהם והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה שבעתים כאור שבעת הימים הלוחמים אוהבי ה' זוכים לכך כבר כאן בעולם הזה

שלא קיימו אותה, ניצלו אנשים מרצח טבח, אונס וחטיפה המונית כמו שהיה במקומות אחרים.

מיוגן - כשמאמינים בשלום של טיפשות

דבורה מספרת שכל זה התחיל באמונה מטופשת בשלום ובזניחת כלי המלחמה. כשלא נלחמים ברוע נאלצים להשתמש במיוגן. האויב לא מורתע והדרכים הופכות למסוכנות. כך היה בעבר וכך קרה בימינו לפני המלחמה. על זה כותבת דבורה "ימי שמגר בן ענת בימי יעל הדלו ארחות והלכי יתיבות ילכו ארחות עקלקלות". לא נלחמנו ברוע מלחמת חורמה. שחררנו מחבלים, התייחסנו בסלחנות לזורקי האבנים ובקבוקי התבערה ולכן לא היינו יכולים לנע בחופשיות בדרכים. לא היינו יכולים לגור בישושים מפורזים, רק אחרי גדרות וחומות "הדלו פרונו בישראל הדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל" (עין רשי" ורלבי"ג).

עם ישראל. העם שהתגבר וכעת לא מופחד ללכת בדרכים ולגור בערים פרוותות. "רכבי אתנות צהרות ישיבי על מדין והלכי על דרך שיחו: מקול קחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' צדקת פרונו בישראל אז ירדו לשערים עם ה'". הם יספרו את צדקת ה' שמתגלה בעם ישראל שחי בערים פרוותות, והם יספרו על גבורת ה' שמתגלה בחיילים שיוצאים להלחם בשערים עם אויבים.

עורי עורי דבורה עורי עורי דברי שיר קום פרק ושבה שביך בן אבינעם

דבורה מעוררת את עצמה לשיר על הנצחון ולא להצטער על עשרים שנה של פרועות. ויש לדייק שכתוב "ושבה שביך בן אבינעם" בחטף פתח ולא בשווא. ללמדך שמדובר על השבת השבי הישראלי שהיה שבו בידים ולא רק מלשון לשבות שבי מהאויב (עין "מלחמת התקומה" - הרב יצחק צחי עטיה).

גבורה שהיא שריד לאדירים

הגבורה הזו היא שריד מגבורת האדירים של דורות קודמים. שריד מגבורת האבות, שריד מגבורת משה, יהושע ודוד. אז ירד שריד לאדירים עם ה' ירד לי בגבורים" (עי רד"ק). גם גבורת יעל היא שריד מגבורת האמהות ולכן הספל שהיא מגישה בו חלב לסיסרא נקרא ספל אדירים.

דבורה מתחילה למנות את כל תלמידי החכמים האדירים שיצאו למלחמה. "מני אפרים שרשם בעמלק, אחריו בנמין בעמק" היא מתחילה ביהושע בן נון מוסר התורה. "מדבית אפרים קם יהושע בר נון בקדמתא אגיה קרבא כדבית עמלק". אחריו בא שאול המלך שנלחם בעמלק. גם בני מכיר בן מנשה הלמדנים נלחמו הראשונים בכיבוש עבר הירדן המזרחי.

לוחמים מהסנהדרין שעוסקים בתורה

"והזכירה המתעוררים והמתחזקים אל מלחמות ה' ועתה שירידי למלחמה מן מכיר הגדולים והחכמים. ואף על פי שהיה מעבר לירדן התעורר והתחזק לבא למלחמה זאת וכן מזבולון ירדו אפילו הסופרים והחכמים ואין צריך לומר שאר העם" (רד"ק וכן רלב"ג). "ישירי ביששכר עם דברה ויששכר בן בראק בעמק שלח ברגליו". - "שרים שביששכר, הם כנהדראות עוסקין בתורה, יודעי בינה לעתים", הם תמיד עם דבורה ללמד בישראל חק ומשפט". וכעת נלחמים "ויששכר בן בראק בעמק שלח ברגליו". שלא היה לו רכב, ולכן הוא רץ ברגל לעזור לאחיו "מרום חפצו למלחמה" (רד"ק מצודות).

המשתמטים - חקיקות גדולות ורושמים נוראים בלב

חקיקות גדולות ורושמים נוראים בלב

לעומתם היו המשתמטים משבט ראובן שהתפלגו מעם ישראל ולא באו לצבא. עליהם נאמר בפלגות ראובן גדלים חקקי לב - "זה עושה חקיקות גדולות ורושמים נוראים בלב, רוצה לומר, שברון לב". ואע"פ ששבט ראובן משתמש בדרכי ערמה לתרוץ את ההשתמטות שלו היא עושה שברון נורא בלב. גם בגלל הנרצחים על הגבול, וגם בגלל שפירצה בגבול פותחת את כל הארץ לפני הפורעים (מצודות).

יש כאלה ששומעים חדשות ויש כאלה שבורחים לחו"ל

ממשיכה דבורה ושואלת "למה ישבתי בין המשפטים לשמע שרקות עדרים לפלגות ראובן גדולים חקקי לב". למה כל השותפות שלך במלחמה היא לשמוע את החדשות. היה לך להיות שותף אמיתי ולהגן על אחיך מפני האויב. "לא תעמד על דם רעך אני ה'" (ויקרא טו).

עוד מספרת לנו דבורה על השבטים שרצו לרדת מהארץ וללכת לחו"ל עם כל הנכסים שלהם. "גלעד בעבר הירדן שכו, ודן לקה יגור אגיות. אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו ישכון" שהכניס דן את כל ממונו באוניות לעמוד ולברוח (רשי"י, רד"ק, תרגום יונתן). שהבריחה הזאת היא שברון לב ללוחמים. "ולא די שלא בא לעזרת ה' אבל ברח והניח עמו והלך עם קניניו בעבר הירדן באניות" (רלב"ג).

דבורה יודעת

את המשמעות של השירה שלה לנצחון המלחמה.

שירה שמבטאת אמונה

ובטחון... היא מבינה

שהשיר שלה בבית הוא קריטי לניצחון של הלוחמים

בשדה הקרב

מי שמציל את המצב הם המתנדבים - תלמידי חכמים

לפי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו ה'

כשהתחילו הפרעות בישראל, ישן הפיקוד הבכיר של צה"ל והשב"כ על מיטות חולם חלומות שלום. אילולי המתנדבים בעם היה עם ישראל כולו בסכנה גדולה. אילולי מסירות הנפש של השעות הראשונות והיום הראשון הייתה נפתחת גם חזית צפונית וגם חזית בתוך יהודה ושומרון והישושים המעורבים.

חלק גדול מהמתנדבים שיצאו להלחם באותו היום היו אנשי תורה שלא האמינו בכל האלוהים החדשים ונביאי השקר שניבאו על ה"מזרח תיכון חדש". הם ידעו שכל החלומות של הווי אוסלו ותוכנית ההתנתקות הם דמיון גמור. העדיפו להאמין בדבר אלוקים חיים ולא בדבר נביאי השקר של אוסלו.

חקוקים על ליבם של ישראל לדורי דורות

המתנדבים הללו היו חקוקים לעד בדברי ימי ישראל. היו חקוקים לעד על לבבות עם ישראל. עליהם שרה דבורה ואומרת "לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו ה'". המתנדבים שבאו להלחם גם כשלא קראו להם. המתנדבים שבאו בשמחת תורה לפני שהצבא הגדול התעורר. המתנדבים שעזבו את הבית ורצו ברגליהם להציל את אחיהם. המתנדבים שבאו בטיסות מחו"ל. המתנדבים שעשו כמה וכמה סבבי מילואים. כל אלה יהיו חקוקים על ליבם של ישראל לדורי דורות.

המתנדבים - גדולי ישראל ושופטיו

דבורה מספרת כי חלק גדול מהמתנדבים בימיה היו אנשי התורה. כך פירושו רש"י ורד"ק "גדולי ישראל ושופטיו ומנהיגיו שהתנדבו בעם לצאת למלחמה". אנשי תורה אלה נתנו אמונה ועוצמה רוחנית גם ללוחמים האחרים שבאו במסירות נפש לעזור ולהושיע את האחים שלהם.

רוח גבורה מלפני ה' מניעה את המתנדבים שלובשים רוח גבורה

דבורה אומרת כי על רוח ההתנדבות הגדולה הזו צריכים להודות לה'. הוא "נתן בלבם להתנדב" (מצודות דוד). כך צריכים להסתכל על רוח התנדבות של הלוחמים. מצד אחד מגיע למתנדבים שכר אין סופי על מעשיהם. ומצד שני הוא צריך להודות עליה לה'.

כך מתאר הנביא את רוח הגבורה שבאה ליפתח להלחם בבני עמון. "ותהי על יפתח רוח ה' ויעבר את הגלעד וכו'" (שופטים יא, כט). ומתרגם יונתן: "וישרת על יפתח רוח גבורה מן קדם ה' וכו'". גם אצל שמשון מפעמת רוח ה'. "ותחל רוח ה' לפעמו במחנה דן בין צרעה ובין אשתאל" (שופטים יג, כה). גם פה מתרגם יונתן "רוח גבורה מן קדם ה'". כך קורה לו כשהוא משסע את האריה "ותצלח עליו רוח ה' וישסעהו כשסע הגדי". (שופטים יד, יט וכן שופטים פרק טו יד). כן נאמר בגדעון "ורוח ה' לבשה את גדעון ויתקע בשופר ויעק אביעזר אתריו" (שופטים יד). וכן קרה לכל המתנדבים בימי דבורה והמתנדבים בימינו.

מצווה לספר על רוח הגבורה של המתנדבים

דבורה אומרת שמצווה לשוחח ולספר את ניסי ה' שמתגלים בגבורה ובאומץ של

מִן שְׁמַיִם נִלְחָמוּ הַמַּוְסְלָמִים מִמְּסֻלָּתָם נִלְחָמוּ עִם סִיסְרָא – סִיּוּעַ שְׁנַתָּה עוֹז גָּדוֹל לַלְחָמִים

לעומת המשתמטים היו שבטים שנלחמו שחרפו נפשם למוות "זָבְלוֹן עִם חֶרֶף נִפְשׁוּ לְמוֹת וְנִפְתְּלֵי עַל מְרוֹמֵי שְׂדֵה". ההתעוררות מלמטה עוררה את העליונים לסייע ללוחמים. מן השמים שלחו את הכוכבים לעזור לעם ישראל. גם הנחלים התמלאו מים והציפו את רכבי הברזל הכבדים של סיסרא שהפכו למלכודת מוות. "נַחַל קִישׁוֹן גָּרְפָם נַחַל קְדוּמִים נַחַל קִישׁוֹן". הסיוע משמים נתן עוז גדול ללוחמים שראו כי מן השמים מסייעים להם. "תִּדְרְכֵי נַפְשֵׁי עוֹז".

שְׂכַל הָעוֹזֵר אֶת יִשְׂרָאֵל כְּעוֹזֵר אֶת הַשְּׂכִינָה

"אֹרְזוּ מְרוֹז אֶמְרוּ מִלֶּאֶף ה' אֹרְזוּ יְשִׁבְיָהּ". כל הארורים הללו הם למרוז שלא באה לעזור ללוחמים (מועד קטן טו. ב.) 400- שופרות נידה ברק את מרוז. ובגמרא שם מפורטים כל הדברים שנעשו למרוז "כִּי לֹא בָּאוּ לְעֹזְרָתָהּ ה' לְעֹזְרָתָהּ ה' בְּגִבּוֹרִים". - שכל העוזר את ישראל כעוזר את השכינה (רש"י).

אחת העוזרות של ישראל הייתה יעל. עליה נאמר "תִּבְרַךְ מְנַשִּׁים וְעַל אֶשֶׁת חֶבֶר הַקִּנִּי מְנַשִּׁים בְּאֶהֱלָ תִבְרַךְ". מפרש רש"י כי מנשים באהל תברך - הן האמהות הקדושות. יש מפרשים שתבורך מברכתן. ושמעתי ממרן הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל שאמר כי אפשר לפרש שהיא מבורכת יותר מהן, והדברים מופלאים.

תְּמִיכַת נְשֵׁי הַמַּחְבֵּלִים בְּרוּצָחִים וּבְאַנְסִים

כנגד החיזוק שנותנת הנשים ללוחמי ישראל יש קליפה של נשים שמחזקות את הרוע של הרוצחים והאנסים. כך מתארת דבורה את מאה קולות בני שקר של אם סיסרא "בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וְתִיבֵב אִם סִיסְרָא בְּעַד הָאֶשְׁנָב מְדוּעַ בִּשְׁשׁ רֶכְבּוֹ לְבוֹא מְדוּעַ אֶחָרוּ פְּעָמֵי מְרֻכְבוֹתָיו". ומסבירים לה וגם היא מסבירה לעצמה שהבן שלה שובה את בנות ישראל כדי לאנוס אותן. "חֲכָמוֹת שְׂדוֹתֶיהָ תִּעַנְנֶנָּה אִף הִיא תִּשָּׁב אֶמְרֶיהָ לָהּ: הֲלֹא יִמְצְאוּ יַחְלְקוּ שְׁלָל רַחֵם רַחֲמָתֶיךָ לְרֹאשׁ גְּבֶר". הם צריכים להתפאר עם השלל של הבנות היהודיות לפני כל ההמון המשולח "שְׁלָל צְבָעִים לְסִיסְרָא שְׁלָל צְבָעִים רִקְמָה צְבָע רַקְמָתֶיךָ לְצִנְאֵרֵי שְׁלָל".

כִּן יִאֲבְדוּ כָּל אוֹיְבֶיךָ ה' וְאֶהְיֶה כִּצְאֵת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרַתוֹ

אוהבי ה' הם אוהבי ישראל. עליהם נאמר שהם יהיו כצאת השמש בגבורתו. ומהי גבורת השמש? הימים שנאמר בהם והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה שבעתיים כאור שבעת הימים. הלוחמים אוהבי ה' זוכים לכך כבר כאן בעולם הזה.

שִׁירַת דְּבוּרָה – חֵלֶק מִשִּׁירַת הַגְּאוּלָּה

הִר ה' עַל גְּבֵי סִינִי, תְּבוֹר וּכְרַמֵּל

שירת דבורה מעידה שהנצחון על יבין וסיסרא היה מהגדולים והמיוחדים בכל מהלך תולדות ישראל. השאלה המתבקשת היא, כמובן, מה מיוחד היה במלחמה זו? ובמדרש נאמר על "וְהָיָה בְּאֶחָרֵי הַיָּמִים נִכְוֵה הָרַב בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְּבֻעוֹת וְנִהְרָו אֲלָיו כָּל הַגּוֹיִם" (ישעיהו ב) ומביא רש"י "גדל נס שנעשה בו מניסי סיני וכרמל ותבור". מה יהיה הנס של ירושלים שהוא יותר משלושת ההרים הללו? המעיין במדרש (תהלים - מזמור פז) יראה שהגובה של הר בית ה' בירושלים הוא מכוחם של סיני וכרמל ותבור. אמר רבי פנחס בשם רבי ראובן, עתיד הקב"ה להביא לסיני ולתבור ולכרמל, וליתן ירושלים בראשן, שנאמר (ישעיהו ב. ב) נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים.

אמר רבי חנינא, ולא עוד, אלא שעתידי להיות מזמור, והן עונין אחריו שירין וזמירין, שנאמר (שם) ונשא מגבעות. אין ונשא אלא לשון שירה, כמו שנאמר (דברי הימים-א טו, כב) וכניניהו שר הלויים במשא וגו'."

הַגְּאוּלָּה בְּנוּיָה עַל שְׁלוּשֵׁה דְּבָרִים

כל זה בגלל שהגאולה העתידית עומדת בעיקר על שלשה דברים. האחד הוא מתן התורה שניתן בהר סיני. השני הוא מסירות הנפש שהתגלתה במלחמה בהר תבור. מסירות שמחברת את כלל ישראל לגוף אחד. השלישי הוא הלימוד שעם ישראל למד בהר הכרמל. כל הגשמים וכל ברכת הטבע תלויה במעשינו שמביאים את ברכת ה'. כאשר אנו פועלים בדרך נכונה - ה' מוריד לנו גשמים וברכה ושפע. כאשר עם ישראל ח"ו עובד ע"ז - יש בצורת ואין גשמי ברכה וחיים.

סיפורים על הרב זצ"ל

שירת דבורה

סיפר הרב יעקב חביב, דיין וחבר ב"ד"ץ איחוד הרבנים צרפת: ליוויתי משפחה שהגיעו במיוחד מצרפת לפגישה דחופה אצל הרב זצ"ל. בתם בת השנתיים הייתה קמה בצעקות מדי לילה והיה קשה להרגיע אותה.

אחרי שהרופאים אמרו להורים שהילדה בריאה ושלמה, הם ניסו לפנות לרבנים שונים. אחד אמר לבדוק את כיוון המיטה של הילדה, השני אמר לבדוק המזוזה של הבית וכמובן את המזוזה של חדרה, השלישי אמר לבדוק את התפילין, הרביעי אמר לבדוק שאין עבודה זרה או דבר הדומה לו בבית וכמובן בחדרה של הילדה. ההורים עשו כדברי הרבנים, אבל המצב לא השתנה. כשהם התקשרו אלי לנסות לקבוע פגישה עם הרב זצ"ל הם היו במצב נואש. ההורים הגיעו מפרס יחד עם בתם ונכנסו אצל הרב.

אחרי שהציגו לרב בקול בוכים את הבעיה ואת הניסיונות שלהם לפתרון, שאל אותם הרב זצ"ל: איך נקראת הבת שלכם? האם השיבה ששמה הוא ישראל דבורה. הרב הביט כמה דקות על הילדה ואמר: לא לקרוא לה בשם ישראל, אלא בשם שירה - שירה דבורה. או פנה אלי הרב זצ"ל ואמר: שם זה יש בתוכו שם ה', אבל לא מצינו שם זה בתנ"ך ויש להימנע משמות חדשים כמו זה. שירה מופיע בתורה. ההורים ביקשו מהרב זצ"ל לעשות מי שברך לרפואה שלמה, וכן הרב עשה בשינוי שמה של הילדה. למחרת בבוקר סיפרו לי ההורים בהתרגשות שהם לא זוכרים לילה שקט כפי שהיה להם הלילה. ממש ליל מנוחה.

נכונותו של יעקב אבינו

יעקב שמתנבא על אחרית הימים, אומר (בראשית מ"ט, ט"ז): "גֹּוֹר אֶרְיָה יְהוּדָה מִסְרָף בְּנֵי עֲלִיּוֹת פָּרַע רֶבֶץ פְּאֶרְיָה וְכִלְבִּיָּא מִי יִקְיָנוּ: לֹא יִסוֹר שְׁכֵט מִיְהוּדָה וּמְחַקֵּק מִבְּיַן רְגְלָיו עַד כִּי יָבֵא שְׁלִיחַ וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים". כל העמים בעולם ניהרו לבית ה' לירושלים, כמו בימי שלמה, ועוד יותר.

מרון הרב זצ"ל היה חוזר על המילים הללו של יעקב אבינו פעמים רבות, במיוחד על "פָּרַע רֶבֶץ פְּאֶרְיָה וְכִלְבִּיָּא מִי יִקְיָנוּ", שתרגם אונקלוס: "ינוח ישרי בתקוף כאריא וכליתא ולית מלכא דתועועיניה", ינוח וישרה בתקוף כמו אריה ולביאיה, ואין מלכות שתזעזע אותם. היותם של ישראל כמו גיבורים, כמו אריות ולביאות, מתגברים על החולשה של חטא המרגלים, שבה הם נראו כמו חגבים. גבורה זו היא ערובה להצלחתם של ישראל, היא הערובה להצלחתם ולשליטתם על העולם כולו. על זה אומר בלעם: "כל בני שת" - כל בני העולם. ויעקב אומר: "ולו יקהת עמים". כל העמים כולם. כל זה מתחיל, מהבאר שעליה מתנבאים כל הנביאים באחרית הימים. הבאר שיוצאת מירושלים, וממלאת חיים את כל המציאות. והיא הבאר שהנשיאים מושכים ממנה מים במטותם, לכל השבטים כולם. כך ראה מרן הרב זצ"ל את תפקידו.

שרים יחד להר יתברך

הר בית ה' נמצא בראש שלוש ההרים הללו. וגם הוא והם שרים ביחד לה' יתברך. שעתידי הר בית ה' בירושלים לזמר, וסיני תבור וכרמל עונין אחריו שירין וזמירין. ויהי רצון שיראו עינינו ותשמח נפשנו במהרה בימינו. אמן.

תשובה כהלכה

167 להורות לה'. האם מי שגר בדחם הארץ צריך להודות לה' אחרי הפסקת האש? הר כולט חוששים שהחמאס יר את הבטחונותי כדרכו. המלחמה הזאת היא ניצחון על הרשעים מהחמאס. ואע"פ שיש חשבים שהיה יכול להיות ניצחון יותר גדול, אנו כצריכים ושמוחים להודות על הנסים הגדולים שהיו לעם ישראל כולו. כי באמת היו לנו נסים מופלאים. וכדאי לעשות על כך מסיבות הודיה בכל קהילה ובכל בית-כנסת על כל נס ונס.

קצת הוי"ס. האם יש בעיה לקרוא בשבת כתבות עיתון שאין בהן רכילות או חוסר צניעות, אלא כתבות מחממות, מעניינות, למשל על גיבור מלחמה וכדומה? מותר לקרוא, אבל להקצות לזה רק מעט מאוד מהזמן הפנוי בשבת.

ה' הוא האלוקים. אני חרדה סמה שקורה בארץ. יש תחושה קשה שפתחו במלחמה נגד ציבור ונגד התורה. אולי הגיע הזמן לאחד כוחות מכל הממרים ולהכריז שה' הוא האלוקים ולמלכותו אנו כמיהים. בודאי שה' הוא האלוקים, ולמלכותו אנו כמיהים. אם מישהו חושב להכריז מלחמה כנגד שומרי התורה ומיישבי ארץ ישראל, סופו להיכשל. הרבה הכריזו מלחמות על שומרי התורה ונכשלו. הרבה מלחמות הכריזו על מיישבי ארץ ישראל ונכשלו. אלה כאלה נלחמו בברית שאלוקים כרת לעם ישראל. וכל מי שעומד נגד הברית הזו, לא יצליח.

171 חמאס קחוסר האמונה. כל מלחמה אני נכנס למשבר אמונה וחוסר ביטחון בקב"ה. אני מסמך לא אוהב את זה. מה לעשות? להפך. רוב האנשים נכנסים ליותר אמונה במציאות של מלחמה. מסמך מרגישים את נוכחות ה' בתוכנו באחדות. בניסים גורמים. בדבקות בו. בכל מכל כל.